

HEKTOR ÉS ANDROMAKHE.

(AZ ILIAS HATODIK ÉNEKÉBŐL.)

Sisakrázó Hektor így szól elsielve
S elért szépen épült házának elejbe.
Fehérkarú nőjét ám nem lelte otthon,
Mert sírva-zokogva ott állott a tornyon,
Kis fiával és a szép-ruhás cseléddel.
Hát, hogy a derék nőt otthon nem lelé fel,
Szólt, az asszonyháznak küszöbére lépve:
„Mondjatok igazat, ti, házamnak népe!
Hova ment hókarú nőm, egyik ágyához,
Avvagy szépköntösű sógorasszonyához
Vagy Trója széphajú asszonyival méne
Esdeni rettentő Athena elébe?”

A serény sáfárnő felelt neki nyomban:
„Hektor, az igazat kívánod, hogy mondjam;
Hát bizony ő nem ment sem egyik ágyához,
Sem egyik szépruhás sógorasszonyához;
Se Trója széphajú nőivel nem méne
Esdeni rettentő Athena elébe;
Trója nagy tornyára rohant, hírét hallva,
Trója gyöngül és nő Akhaja hatalma.
Hát esze-veszetten rohant a bástyára,
Kis fiadat ölben viszi a dajkája”.

Így szólt a sáfárnő, Hektort pedig újra
Visszavitte a szép uccák során útja.
Mikor a városon áthaladt s elére
A skaiakapuhoz, tartván a mezőre,
Szembe futott véle kegyes hitestársa,
Andromakhe, lelkes Étion lánya;
Thebét lakta volt az erdős Plakos alján,
Kílix embereknek a népén uralgván.
Ennek a lánya volt Hektor felesége.
Ez jöve most szembe és véle cselédje,
A virgonc kisdedit tartván az ölébe,
A kedves Hektorfiát, ragyogó csillagot,
Skamandios nevet az apjától kapott,
De Astyanaxnak hívta Trója népe,
Mivelhogy a várost Hektor maga védte.
Fiára tekintett csöndes-mosolyogva,
De jött Andromakhe könnye-fakadozva;
Közelébe lépven, kezét megragadta,
S hozzája símulva fakadt e szavakra:

„Rossz ember, elpusztít harci erőd téged!
Hát nem szánja szíved kicsiny csemetédet
Meg szegény fejemet, aki leszek özvegy;
Téged az alkájok rád rontva megölnék.
Megfosztva tetőled jobb sírba leszállnom,
Ugyse lehet nekem már vigasztalásom,

Ha egyszer utólér sorsod, csak a bánat:
 Hiszen elvesztettem apámat, anyámat.
 Apámat a híres Akhilles ölé meg,
 Amikor bedönté kapuját Thébének;
 De ki nem fosztotta, nem vitte rá lelke,
 Remek fegyverivel együtt elégette,
 És hantot emelt rá s körül Zeus lányi
 Szillákat ültettek, a hegyek nimfái.
 Vala hét bátyám is, de ahányan voltak,
 Egy napon egyszerre Hadeshez szállottak;
 Hogy őrzék marháik', hőszinü juhnyájok',
 Gyorslábú Akhilles mért halált reájok.
 Anyámat, ki úr volt az erdős Plakosba',
 Sok egyéb zsákmánnyal rabul ide hozta;
 Nagy váltságért ötet atyjának kiadta,
 De nyilas Artemis otthon lenyilazta.
 Te vagy hát, oh Hektor, apám, anyám nékem,
 És te vagy bátyám is, én viruló férjem.
 Hát könyörülj rajtam, maradj itt a bástyán,
 Ne hagyd nőd özvegyen, kis fiadat árván.
 Állítsad a népet a vad fügefához,
 Legkönnyebb férközni ott Trója falához.
 Három próbát ott a legjobbak tevének,
 Híres Idomeneus, két Aias vezérek,
 Bajnoki társai a két Atridának,
 Valamint Tydeus nagy-erős fiának,
 Mivel ezt tanácslá valamely bölcs jószuk,
 Vagy a saját szívük volt sugalmazójuk".

Sisakrázó Hektor néki felel s mondja:
 „Mindezekre, asszony, van szívemnek gondja,
 De szégyelném, ha trósz férfi- s asszony-nemzet
 Látná, hogy a harctól Hektor szíve reszket; —
 De lelkem se visz rá, ahhoz vagyok szokva,
 Hogy a legelsők közt küzdjek viaskodva,
 Védve édes atyám s magam dicsőségét;
 Mert tudja már lelkem mindennek a végét:
 Eljő az a nap, hogy szent Trója leroskad,
 S Priamos és népe lándzsás Priamosnak.
 De Trója siralmát nem annyira bánom,
 Hekabét, Priamost nem annyira szánom,
 Sem öcséimet, kik harcolva vitézül
 Hullanak a porba ellenség kezétül,
 Mint téged... ha majd, egy vértés görög rabja,
 Késerved, hogy elmúlt szabadságod napja
 S szövögetsz Argosban más nő parancsára,
 Vízért a Messéist, Hypereiát járva,
 Mert vállad erőszak járma alatt görnyed,
 És szól egyik-másik, látva hulló könnyed:

„Lám Hektor hitvese, azé a vitézé,
 Ki Trójának lovas hadait vezérlé,
 Hogy Ilios körül tombolt a harc árja”.
 Így szólnak s új bánat szívedet átjárja,
 Hogy nincs ilyen ember melletted, ki védne,
 Szolgaság igáját rólad ki levégye.
 De előbb boruljon a földnek hantja rám,
 Mintsem a te jajszód s rabságod hallanám”.

Ekkor deli Hektor fia után nyúla,
 Sikolt az a dajka keblére borúlva,
 Mert megijedt édes atyjának láttára,
 Nézve sisakjára s lószőr-tarajára,
 Sisak-ormójáról mely lenge ijesztve;
 Édes atyja, anyja elfakadt nevetve.
 Hektor hát fejéről sisakját levette,
 A ragyogó ércet a földre helyezte;
 Fiát csókolgatva karja közt himbálta.
 S szólva Zeust és minden istent megímádvá:
 „Zeus s többi istenek, hadd legyen ez szintén
 A trójakak közt oly kiváló, mint én!
 Olyan vitéz bajnok, Trója hatalmassa,
 „Külömb az atyjánál” — kiki elmondhassa,
 Ha megtér zsákmánnyal, ellenét megölve,
 S anyjának a szíve legyen nagy örömbé.”

Igy szólott, s gyermekét hitvesének adta,
 Az pedig illatos keblére fogadta,
 Sírva örömkönnét. Ura megsajnálta,
 S csókolgatva szólott szelíden hozzája:
 „Te szegény teremtés, mit gyötröd a lelked?
 Engem sorsom ellen senki meg nem ölhet,
 Sorsát pedig el nem kerülheti ember,
 Se jó, se rossz, aki világra jött egyszer.
 Hát menj haza szépen, dolgaidat intézd,
 Szövőszéket, orsót, a cselédet is nézd;
 Férfiakat illet harc s háboru dolga.
 Trója minden fiát, engem első sorba.”

Szól Hektor sörényes sisakját fölvéve;
 Haza indult ekkor kedves felesége
 S vissza-vissza fordult, hullva könnye árja.
 Öldöklő Hektornak aztán nem-sokára
 Elérte remekben épült palotáját,
 Cselédit is otthon találta mindnyáját,
 Azokat ő sírva sorba' megrikatta,
 Háza népe Hektort élve elsíratta,
 Mert már nem remélte harcból hazatértét
 Akháj kezektől megmenekülését.

(Szeged.)

CSENGERY JÁNOS